

Måns Lindell
Vätternvårdsförbundet
036-39 50 53

Jakob Gille
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Remissvar rörande Försvarsmaktens intressen och riksintressen för totalförsvarets militära del enligt kap 3 9§ miljöbalken

BAKGRUND

Försvarsmakten är enligt förordningen (1988:896) om hushållning med mark-och vattenresurser mm sektorsmyndighet avseende områden som av myndigheten bedöms vara av riksintresse för totalförsvarets militära del. I begreppet militär del ingår civila myndigheter inom försvarssektorn som t ex FOI, FRA, FMV. Försvarsmakten redovisar i remiss med ovan beteckning ett underlag med kartredovisning för riksintressen och olika samrådsområden. Försvarsmakten anger att inga nya riksintressen har tillkommit och att kartunderlaget ska ses som stöd i t ex översiktsplaner mm.

Vätternvårdsförbundet har granskat materialet gällande Vättern och har ej behandlat riksintressen utanför sjöns avrinningsområde. Som stöd för bedömningen har Vattenvårdsplanen för Vättern¹ samt Förvaltningsplan för Fisk och Fiske i Vättern² används där följande miljömål och policy berör Försvarsmaktens verksamhet:

Giftfri miljö

Delmål 10: Försvarets lämningar på såväl mark som under vatten är karterade, riskklassade och/eller åtgärdade.

God Bebyggd Miljö:

Delmål 9: Allmänhetens tillgänglighet till Vättern ökas.

Delmål 12: Särskilt utpekade bullrande aktiviteter regleras och hänvisas till anvisade områden. Tysta områden identifieras.

Policy rörande Försvarsmakten:

- Ingen skjutverksamhet i lek områden under den fredningstid som anges i Fiskeriverkets föreskrifter. I de totalfredade områdena bör ingen skjutning förekomma över huvudtaget.

¹ Vattenvårdsplan för Vättern. Vätternvårdsförbundet Rapport 91. 2006

² Förvaltningsplan för fisk och fiske i Vättern 2009-2013. Vätternvårdsförbundet Rapport 102. 2009

- Skjutverksamheten ska minimeras under de tider på året då fisket är intensivt.
- Överflygningar på låg höjd ska minimeras under de tider på året då fisket är intensivt.
- Samförvaltning fiske ska delta i forum för Försvaret rörande fiske-skyddsnämnd, skjutfältsråd och samordningsgrupp.

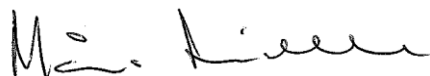
SYNPUNKTER

1. Vätternvårdsförbundet ser det som positivt att Försvarmaktens nu preciserar vad som avses med riksintressen i Vättern. Frågan har lyfts flera gånger i/runt Vättern och precisering är efterfrågad.
2. Vätternvårdsförbundet konstaterar att kartmaterial avseende riskområden inte är uppdaterat då t ex Hästholmens riskområde framgår. Hästholmens riskområde har varit upphävt under flera år (ca 10 år). Även justeringar av vissa riskområden på västra sidan har gjorts senaste åren. Därför behöver rättelse göras så att gällande riskområden kan utläsas. Saken är viktig då avgränsning förefaller följa just riskområdenas gränser ute i sjön.
3. Vätternvårdsförbundet ifrågasätter den utökning mot tidigare definition vad gäller innebörden av riksintressets geografiska utbredning i Vättern främst på sjöytan. Det anges i remissen att inga nya riksintressen har tillkommit men i Vätterns fall kan det ifrågasättas om den redovisade omfattningen inte är att betrakta som just ”nya riksintressen”.
4. Det är oklart om utbredning av ”påverkansområde” är nödvändigt för säkerställa syftet med riksintresset (själva skjutfälten och dess markanknutna anläggningar) eller om det är påverkansområdet i sin helhet som utgör riksintresset? Det anges ytterligare begrepp - ”riksintresset med influensområde” – som inte tydligt framgår om det är inkluderat i riksintresset eller ej.
5. Tidigare tolkningen av riksintresset redovisas inte i föreliggande remissversion vilket gör det svårt att utläsa var ev förändring gjorts. Tidigare geografiska utbredning finns t ex i Försvarmaktens underlag avseende pågående miljöprovning av Hammaren/Enebågens skjutområde men inte i remissen.
6. Riksintresset totalförsvaret som det föreslås i remissen har motsatta riksintressen i Vättern t ex naturvård, rörligt friluftsliv och yrkesfiske. Dagens lagstiftning innebär att riksintresse totalförsvaret har företrädare framför andra (ofta i sig förenliga) riksintressen. Vätternvårdsförbundet anser att lagrummet bör ses över och vid behov revideras. För att få förtroende måste riksintresset för totalförsvaret vara så förenligt som möjligt med övriga riksintressen såväl geografiskt som temporalt (d v s i tid) där t ex friluftsliv under vissa perioder med intensivt nyttjande av Vättern tvärtom har företrädare framför totalförsvaret. Det är därför inte uppenbart att det föreslagna området måste vara så omfattande när det finns motstående riksintressen.
7. I beskrivningen för ”Karlsborgsfälten” anges värdet av riksintresset bestå av landbaserade områden. Motiveringar och värden för de vattenanspråkta områdena saknas i princip helt. Det är därför inte

rimligt att utan beskrivning av värdet för vattenområdena kunna bedöma utbredning av sjöområdena.

8. Det anges att bullerutbredning utgör grund för avgränsning av riksintressena men att i "viss mån" har områdena justerats. Vätternvårdsförbundet ifrågasätter om föreslaget område i Vättern kan inbegripas i begreppet "viss mån" eller om det inte är att anse som en betydande utökning. Om enbart buller är grund så innebär det 90-95 db på östra sidan av Vättern (Ombergområdet) eller 65 db för finkaliber. Här behöver en bullerutbredningskarta vara grunden samt hur utbredningen i förhållande till definitionen "i viss mån" har justerats.
9. Remissen blir otydlig när det i kartform redovisas olika definitioner av riksintresset i Vättern där 1) samrådsområde, 2) samråd/stopp höga objekt, 3) samråd hinderfritt skjutfält, tillsammans framgår samtidigt. Vätternvårdsförbundet saknar en tydlig avgränsning av "totalbegreppet" riksintresse.
10. Försvarets verksamhet gynnar vissa naturvärden. Många idag hotade biotoper och arter är beroende av den "störning" som försvarets verksamhet medför. Det finns dock även störningar som missgynnar naturvärden varför bilden inte är enbart positiv vilket kan utläsas i remissen. Dessutom innefattar inte remissen något om sjöknutna naturvärden t ex sjöbotten. Värden knutna till vatten bör kompletteras.

Som stöd för yttrandet har Vattenvårdsplan för Vättern, Bevarandeplan för Natura 2000 och Förvaltningsplan för fisk och fiske (samtliga rapporter i Vätternvårdsförbundets regi – se www.vattnern.org) använts.

Måns Lindell
Sakkunnig vatten

Kjell Aldsten
V Ordf